

A2.26 Zrównoważony transport

- Opisz swoje codzienne środki transportu.
- Omów różne rodzaje transportu.

Transport publiczny	<i>(Transporte público)</i>	Bilet miesięczny	<i>(Passe mensal)</i>
Linia autobusowa	<i>(Linha de autocarro)</i>	Iść pieszo	<i>(Ir a pé)</i>
Autobus nocny	<i>(Autocarro noturno)</i>	Hulajnoga elektryczna	<i>(Trotinete eléctrica)</i>
Rozkład jazdy	<i>(Horário)</i>	Zamówić przejazd	<i>(Pedir uma viagem)</i>
Połączenie	<i>(Conexão)</i>	Wziąć bolta	<i>(Apanhar um Bolt)</i>
Przeładka	<i>(Transbordo)</i>	Spóźnić się	<i>(Atrasar-se)</i>
Opóźnienie	<i>(Atraso)</i>	Sprawdzić	<i>(Verificar)</i>

1. Digitalize o código QR para ver o vídeo, ou leia o texto. (QR: Áudio)

W wielu miastach rozwija się **zeroemisyjny transport**. Coraz częściej jeżdżą **autobusy** bateryjne i wodorowe, które są elektryczne i mają na **pokładzie** małą baterię. Po mieście można też podróżować **tramwajami**. Dzięki temu więcej osób wybiera **transport publiczny**. Mniej ludzi jeździ własnym samochodem, bo łatwiej **dojechać** do pracy i **przyjechać** na spotkanie bez korków.

*Em muitas cidades, está a desenvolver-se o **transporte de emissão zero**. Cada vez mais circulam **autocarros** a bateria e a hidrogénio, que são eléctricos e têm a **bordo** uma pequena bateria. Também é possível viajar pela cidade de **eléctrico (bonde)**. Graças a isso, mais pessoas escolhem o **transporte público**. Menos pessoas circulam no próprio carro, porque é mais fácil ir para o trabalho e chegar a uma reunião sem engarrafamentos.* /p>

1. Jakie autobusy są opisane jako elektryczne?
 - a. Autobusy turystyczne z dieslem
 - b. Autobusy bateryjne i wodorowe
 - c. Autobusy tylko spalinowe
 - d. Autobusy konne
2. Co mają na pokładzie te autobusy?
 - a. Małą baterię
 - b. Biletomat na monety
 - c. Dużą przyczepę na rowery
 - d. Silnik benzynowy

1-b 2-a

2. Gramática: Verbos de movimento com prefixos: wchodzić, wychodzić...

Na língua polonesa, é fundamental usar prefixos nos verbos (por exemplo, w-, wy-, prze-, przy-), que mudam a direção do movimento (por exemplo, wejść, wyjechać).

Aspekt niedokonany (<i>Aspetto imperfetto</i>)	Aspekt dokonany (<i>Aspetto perfetto</i>)	Znaczenie (<i>Significato</i>)
w chodzić (<i>entrar</i>)	w ejść (<i>entrar</i>)	do środka (<i>para dentro</i>)
wy chodzić (<i>sair</i>)	wy jść (<i>sair</i>)	na zewnątrz (<i>para fora</i>)
pod chodzić (<i>aproximar-se</i>)	pod ejść (<i>aproximar-se</i>)	zbliżyć się (<i>aproximar-se</i>)
od chodzić (<i>afastar-se</i>)	od ejść (<i>afastar-se</i>)	oddalić się (<i>afastar-se</i>)
nad chodzić (<i>aproximar-se</i>)	nad ejść (<i>aproximar-se</i>)	zbliżyć się (<i>aproximar-se</i>)
roz chodzić się (<i>dispersar-se</i>)	roz ejść się (<i>dispersar-se</i>)	rozprościć się (<i>dispersar-se</i>)
przy chodzić (<i>chegar</i>)	przy jść (<i>chegar</i>)	dotrzeć na miejsce (<i>chegar ao lugar</i>)
do chodzić (<i>chegar (a pé)</i>)	do jść (<i>chegar (a pé)</i>)	dotrzeć pieszo / do celu (<i>chegar a pé / ao destino</i>)
ob chodzić (<i>contornar / celebrar</i>)	ob ejść (<i>contornar</i>)	dookoła / ominąć / świętować (<i>à volta / contornar / celebrar</i>)

Adicionar um prefixo cria um novo significado, muitas vezes mudando o verbo para o aspecto perfeito (dokonany).

- _____ do autobusu nocnego i kasuję bilet. (*Entro no autocarro noturno e valido o bilhete.*)
 a. Wychodzę b. Wchodzę c. Wejdę d. Wchodzimy
- Gdy dojechałem do centrum, _____ z tramwaju i poszedłem pieszo. (*Quando cheguei ao centro, descí do elétrico e fui a pé.*)
 a. wychodziłem b. wysiadłem c. wysiadłam d. wejść

1. Wchodzę 2. wysiadłem

Rewrite the phrases (QR: IA+)

- (Dzisiaj) Codziennie wchodzę do biura o 9:00.

(*Hoje entrei no escritório às 9:00.*)

- (Wczoraj) Po pracy wychodzę z biura i idę na przystanek.

(*Ontem saí do escritório e fui para a paragem.*)

- (Wczoraj) Gdy widzę kolegę, podchodzę do niego i mówię "cześć".

(*Ontem, quando vi um colega, aproximei-me dele e disse "olá".*)

1. Dzisiaj wszedłem do biura o 9:00. 2. Wczoraj wyszedłem z biura i poszedłem na przystanek. 3. Wczoraj, gdy zobaczyłem kolegę, podszedłem do niego i powiedziałem "cześć".

3.Exercícios

1. Associe os itens que têm um significado relacionado.

a. spózníc się	1. zmiana autobusu
b. sprawdzić	2. przyjsć za pózno
c. przesiadka	3. zobaczyć, czy jest OK
d. bilet miesięczny	4. karnet na miesiąc

a-2 b-3 c-1 d-4

2. Comunicado da ZTM: mudanças de fim de semana no transporte (QR:

Áudio)

Preencha as lacunas: sprawdzać, autobus nocny, przesiadki, połączenie, Linia autobusowa, opóznienia, rozkład jazdy

W sobotę i niedzielę ZTM informuje o zmianach w komunikacji w centrum z powodu remontu torów. (1) _____ 175 jedzie objazdem, a (2) _____ z Dworcem Centralnym może wymagać (3) _____. Prosimy (4) _____ (5) _____ w aplikacji — możliwe są też (6) _____ między 9:00 a 16:00.

Jeśli spóznisz się na spotkanie, rozważ wyjście wcześniej, wybór transportu publicznego z zapasem czasu lub przejście części trasy pieszo. Na krótkich dystansach można też skorzystać z hulajnogi elektrycznej. W nocy kursuje (7) _____, ale rzadziej.

No sábado e no domingo, a ZTM informa sobre mudanças no transporte no centro devido a obras nos trilhos. A linha de ônibus 175 segue por desvio, e a ligação com a Estação Central pode exigir uma baldeação. Por favor, verifique o horário na aplicação — também são possíveis atrasos entre 9:00 e 16:00.

Se você se atrasar para a reunião, considere sair mais cedo, escolher o transporte público com margem de tempo ou fazer parte do trajeto a pé. Em distâncias curtas, também é possível usar um patinete elétrico. À noite, há ônibus noturno, mas com menor frequência.

(1) Linia autobusowa, (2) połączenie, (3) przesiadki, (4) sprawdzać, (5) rozkład jazdy, (6) opóznienia, (7) autobus nocny

1. Jak zaplanujesz dojazd do centrum w weekend, gdy są zmiany w komunikacji i możliwe opóznienia?
-

3. Ouça o fragmento de áudio e escolha a resposta correta. (QR: Áudio)

Verdadeiro Falso

1. Rano sprawdziła rozkład jazdy i z powodu opóznienia przesiadła się na inny środek transportu.	☐	☐
2. Nie miała biletu miesięcznego, więc musiała kupić bilet na dzisiejszą podróż.	☐	☐
3. Po pracy planuje wrócić autobusem nocnym, ponieważ spotkanie potrwa dłużej.	☐	☐

1-V 2-X 3-V

4. Escolha a solução correta

- Codziennie rano _____ do autobusu na przystanku obok domu. *(Todas as manhãs entro no autocarro na paragem ao lado de casa.)*
 a. *wjeżdżam* b. *wchodzę* c. *wejde* d. *wchodzisz*
 - Dziś _____ z domu wcześniej, bo autobus nocny miał opóźnienie. *(Hoje saí de casa mais cedo, porque o autocarro noturno estava atrasado.)*
 a. *wychodzę* b. *wyjdę* c. *wyszliśmy* d. *wyszedłem*
 - Na dworcu _____ do tablicy i sprawdzam rozkład jazdy. *(Na estação aproximo-me do quadro e verifico o horário.)*
 a. *podchodzi* b. *przychodzę* c. *podejdę* d. *podchodzę*
1. *wchodzę* 2. *wyszedłem* 3. *podchodzę*

5. Roleplay - diálogos (QR: Áudio)

Spóźnienie przez przesiadkę

- Marek** *Ania, przepraszam, dzisiaj się spóźniłem, bo autobus miał duże opóźnienie.*
(pracownik): *(Ania, desculpe, hoje me atrasei porque o ônibus estava com um grande atraso.)*
- Ania (koleżanka z pracy):** *Naprawdę? Jaką linią jechałeś i gdzie miałeś przesiadkę?*
(Sério? Em qual linha você foi e onde você fez a conexão?)
- Marek** *Zwykle jadę linią 175, potem przesiadam się na 504, ale dziś połączenie było zaburzone, więc musiałem sprawdzić rozkład jazdy w telefonie.*
(pracownik): *(Normalmente eu vou na linha 175, depois faço conexão para a 504, mas hoje a ligação estava interrompida, então tive que verificar o horário no celular.)*
- Ania (koleżanka z pracy):** *A nie lepiej było zamówić przejazd, na przykład wziąć bolta, jeśli widziałeś, że się nie wyrabiasz?*
(E não teria sido melhor pedir uma corrida, por exemplo pegar um Bolt, se você viu que não ia dar tempo?)
- Marek** *Czasami tak robię, ale mam bilet miesięczny i wolę transport publiczny, więc poczekałem.*
(pracownik): *(Às vezes eu faço isso, mas tenho um passe mensal e prefiro o transporte público, então esperei.)*

- Dlaczego Marek się spóźnił i co sprawdził w telefonie?
-

6. Falar: traduzir e responder (QR: IA+)

Zwykle dojeżdżam... bo... / Najpierw sprawdzam rozkład jazdy i połączenia. / Jeśli muszę, robię przesiadkę albo zamawiam przejazd.

1. Jak najczęściej dojeżdżasz do pracy lub na uczelnię w Polsce i dlaczego wybierasz ten sposób transportu?

2. Co robisz, gdy autobus lub tramwaj ma opóźnienie i możesz się spóźnić?

7. Escrita: WhatsApp (QR: IA+)

Cześć! Tu Ania z pracy. Jutro mamy spotkanie o **9:00** na Nowym Mieście. Sprawdziłam **rozkład jazdy** i wygląda na to, że autobus 175 ma teraz **opóźnienie**. Jak dojedziesz? Masz **bilet miesięczny** czy kupujesz bilet?
Możesz też przyjechać **hulajnogą elektryczną** albo zamówić przejazd (wziąć **Bolta**). Daj znać, o której mniej więcej **wyjdiesz** z domu i czy będziesz na czas.

Escreva uma resposta apropriada: *Dzięki, sprawdzam rozkład jazdy i wyjdę około ... / Wyjdę z domu o ... i będę ... minut spóźniony/spóźniona. / Mogę pojechać autobusem z przesiadką albo zamówić przejazd. Co wolisz?*
